

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය

ප්‍රථම වාර පරීක්ෂණය- 2019

10 ශ්‍රේණිය

භූගෝල විද්‍යාව I කොටස

කාලය පැය 3

- මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය ප්‍රශ්න 40 කින් සමන්විත ය.
 - එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා දී ඇති උපදෙස් වලට අනුව සියලුම ප්‍රශ්න වලට මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රයේ ම පිළිතුරු සපයන්න.
 - අංක 1 සිට 10 දක්වා ඇති ප්‍රශ්න වල එක් එක් නිශ්චයාංක ගැළපෙන පිළිතුර වරහන් තුළින් තෝරා තිත් ඉරි මත ලියන්න.
1. පෘථිවිය මතුපිට වර්ග ප්‍රමාණය වර්ග කිලෝමීටර් මිලියන ක් පමණ වන විශාල පද්ධතියකි. (1200/510/1000)
 2. ප්‍රභාසංස්ලේෂණය සඳහා අවශ්‍ය වායුව සැපයීම නිසා ශාකවල පැවැත්මට වායුගෝලය ඉතා වැදගත් වේ. (නයිට්‍රජන් / ඔක්සිජන් / කාබන්ඩයොක්සයිඩ්)
 3. සුපර්සොනික් පේරි යානා පියාසර කරන්නේ මධ්‍යම කලාපය තුළ ය. (පරිවර්තීගෝලයේ / අපවර්තීගෝලයේ / මෙසෝගෝලයේ)
 4. වර්ෂණය මගින් පෘථිවිය මතට ලැබෙන ජලයෙන් භූමිය තුළට කාන්දු වන ජලය ජලය ලෙස ගබඩා වේ. (භූතල / උල්පත් / භූගත)
 5. පෘථිවියේ මහද්වීපික කඩොල පාෂාණ වලින් සමන්විතය. (බැසෝල් ග්‍රැනයිට් / විපරිත)
 6. ප්‍රාවරණය සහ හරය වෙන් කරන සීමාව අසන්නතිය නමින් හැඳින්වේ. (ග්‍රෑෆික් / මෙහොරෝවිසික් / කොන්රඩ්)
 7. නිමාලයා කඳු පන්තියේ ඇති සානුව මුහුදු මට්ටමේ සිට උසින් ම පිහිටි සානුවයි. (බ්‍රසිලියානු / ටිබෙට් / පාමීර්)
 8. මුහුදු සම්පූර්ණයෙන් ම ගොඩබිමෙන් වට වූ මුහුදකි. (මධ්‍යධරණී / ජපන් / කැස්පියන්)
 9. දීර්ඝ කාලයක් තුළ පවත්නා වායුගෝලීය සාමාන්‍ය තත්ත්වය නම් වේ. (දේශගුණය / කාලගුණය / පීඩනය)
 10. කර්කටක නිවර්තනයත් මකර නිවර්තනයත් අතර කලාපය..... දේශගුණ කලාපලෙස හැඳින්වේ. (සමක/නිවර්තන/මකර)
- අංක 11 සිට 15 තෙක් දී ඇති එක් එක් ප්‍රකාශය නිවැරදි නම් 'නි' යන්න වටා ද, වැරදි නම් 'වැ' යන්න වටා ද රවුමක් ඇඳින්න.
11. උන්නතාංශය සමග උෂ්ණත්වය අඩු වී යාම පරිවර්තී ගෝලයේ විශේෂ ලක්ෂණයකි. (නි / වැ)
 12. පෘථිවියේ මහද්වීපික කඩොල ග්‍රැනයිට් පාෂාණ වලින් සමන්විත ය. (නි / වැ)
 13. පෘථිවියේ මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 29% ක් සාගර වලින් සමන්විත ය. (නි / වැ)
 14. ආසියා මහද්වීපික තටකය තුළ පැපුවා නිව්ගිනියා දූපත පිහිටා ඇත. (නි / වැ)
 15. සුපිරියන් චල ලෝකයේ විශලතම චලයි. (නි / වැ)
- අංක 16 සිට 25 තෙක් ප්‍රශ්නවල නිශ්චයාංක වලට සුදුසු වචන යොදා සම්පූර්ණ කරන්න.
16. පෘථිවියේ කඩොල හා ප්‍රාවරණයේ ඉහළ කොටස ඇතුළත් කලාපය ලෙස හැඳින්වේ.
 17. අභ්‍යාවකාශයේ සිට පෘථිවිය දෙසට පතිත වන උල්කාෂ්ම බොහොමයක් දී දැවී විනාශ වේ.
 18. පෘථිවියේ ශාක, සත්ත්ව හා ක්ෂුද්‍රජීවීන් වාසය කරන ස්තරය ගෝලය ලෙස හැඳින්වේ.
 19. පෘථිවි ව්‍යුහය ප්‍රධාන ස්තර සමන්විත ය.
 20. ශිලාගෝලයේ විශාල භූ තැටි සහ කුඩා භූ තැටි කිහිපයකින් සමන්විත වේ.
 21. මරියානා අගාධය ඇතුළු අගාධ බොහොමයක් සාගරයේ පිහිටා තිබේ.
 22. දේශගුණ කලාපයේ පැහැදිලි උණුසුම් සෘතුවක් සහ වර්ෂාපතනය සහිත ශීත සෘතුවක් දක්නට ලැබේ.
 23. ශ්‍රී ලංකාව අයත් වන්නේ නිවර්තන කලාපයේ දේශගුණයට ය.
 24. භෞතික ලක්ෂණ හා සංස්කෘතික ලක්ෂණ අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවය අවබෝධ කර ගැනීමට සිතියම් ප්‍රයෝජනවත් වේ.
 25. ඇල්පස් කඳු මහද්වීපයේ පිහිටා ඇත.

(4) නයිට්‍රජන් හා කාබන්ඩයොක්සයිඩ් ය.

32. වායුගෝලයේ වැඩිම පරිමාවක් සමන්විත වායු වර්ගය කුමක් ද? (.....)

- (1) ඔක්සිජන් (2) කාබන්ඩයොක්සයිඩ් (3) නයිට්‍රජන් (4) මීතේන්

33. වර්ෂණය, උෂ්ණත්වය, පීඩනය, සුළං ආර්ද්‍රතාවය, වලාකුළු වර්ධනය වැනි සියලු කාලගුණික සංසිද්ධීන් සිදුවන ස්ථරය වන්නේ, (.....)

- (1) පරිවර්තී ගෝලය යි. (2) අපවර්තී ගෝලය යි.
(3) මෙසෝ ගෝලය යි. (4) නාප ගෝලය යි.

34. ජෛවී සාධක පමණක් ඇතුළත් පිළිතුර වන්නේ, (.....)

- (1) ජලය, ශාක හා සතුන් ය. (3) පස, ජලය හා වාතය යි.
(2) ශාක, සතුන් හා විශෝජකයින් ය. (4) ශාක, ජලය හා පස ය.

35. පෘථිවි ගෝලයේ ආනතිය සඳහන් නිවැරදි පිළිතුර වන්නේ, (.....)

- (1) $18\frac{1}{2}^{\circ}$ යි (2) $23\frac{1}{2}^{\circ}$ යි (3) $25\frac{1}{2}^{\circ}$ යි (4) $33\frac{1}{2}^{\circ}$ යි

36. ලොව විශාලතම ජල පරිමාවක් හිමි ගංගාවකි, (.....)

- (1) නයිල් (2) යැංසියකියෑං (3) මරේඩාලින් (4) ඇමසන්

37. පංච මහා විල් නිවැරදිව දැක්වෙන පිළිතුර තෝරන්න. (.....)

- (1) සුපිරියන්, මිචිගන්, හියුරන්, ඊර්, ඔන්ටේරියෝ
(2) සුපිරියන්, ලැබෝරා, හියුරන්, ඊර්, අයර්
(3) සුපිරියර්, වික්ටෝරියා, මලාවි, වැඩි, ඊර්
(4) සුපිරියර්, මිචිගන්, ලැබෝරා, වැඩි, හියුරන්

38. ජෛව ගෝලයේ පැවැත්මට බලපාන ඕසෝන් ස්ථරය පිහිටා ඇත්තේ, (.....)

- (1) පරිවර්තී ගෝලයේ ය (2) පරිවර්තී මණ්ඩලයේ ය
(3) අපවර්තී ගෝලයේ ය (4) මෙසෝ ගෝලයේ ය

39. ශීත දේශගුණික කලාපයේ ඇති විශේෂ දේශගුණයක් වන්නේ, (.....)

- (1) ඇමසන් දේශගුණයයි (2) මධ්‍යධරණී දේශගුණයයි
(3) නිවර්තන දේශගුණයයි (4) තුන්ද්‍ර දේශගුණයයි

40. ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩි ම දිග පේදුරු තුඩුවේ සිට දෙවුන්දර තුඩුව දක්වා ය. එම දිග වන්නේ, (.....)

- (1) 432 km කි (2) 224 km කි (3) 520 km කි (4) 448 km කි

- මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය I, II වශයෙන් කොටස් දෙකකි.
- I කොටසේ ප්‍රශ්න අනිවාර්ය වේ. එහි (අ), (ආ) හා (ඉ) කොටස් තුනට ම පිළිතුරු සපයන්න.
- II කොටසින් ප්‍රශ්න හතරකට පිළිතුරු සපයන්න.

I කොටස

01. (අ) (1) තේමා සිතියම් යනු කුමක්ද? (ඌ:2)
- (2) භූ ලක්ෂණ සිතියම් වල ප්‍රයෝජන දෙකක් ලියන්න. (ඌ:2)
- (3) ශ්‍රී ලංකාවේ 1:50000 සිතියම් කොටස් 92 කි. එක් සිතියම් කොටසක දිග හා පළල කිලෝමීටර් වලින් ලියන්න. (ඌ:2)
- (4) 1:50000 භූ ලක්ෂණ සිතියමක අන්තර්ගත තොරතුරු බෙදා දැක්වෙන කොටස් දෙක නම් කරන්න. (ඌ:2)
- (5) අක්ෂාංශ හා දේශාංශ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ නිරපේක්ෂ පිහිටීම ලියා දක්වන්න. (ඌ:2)

(ආ) ලෝක සිතියම ඇසුරෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

- (1) A, B, හා C අතරින් තායිවානය දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?
- (2) D, E හා F අක්ෂර වලින් ඇල්ප්ස් කඳුවැටිය දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?
- (3) G, H හා J අක්ෂර වලින් අරාබි මුහුද දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?
- (4) K, L හා N අක්ෂර වලින් රොක්කි කඳුවැටිය දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?
- (5) P, Q හා R අක්ෂර වලින් කැස්බියන් මුහුද දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?

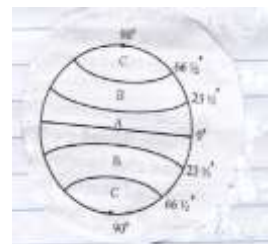
(ඉ)

- (1) A, B හා C අතරින් පොළොන්නරු දිස්ත්‍රික්කය දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?
- (2) D, E හා F අක්ෂර අතරින් උව පළාතට අයත් දිස්ත්‍රික්කය කුමක්ද?

- (3) G,H හා I අක්ෂර වලින් දෙවැන්නේදරතුඩුව අයත් දිස්ත්‍රික්කය දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?
- (4) සිතියමේ K,L හා M අක්ෂර අතරින් දඹුල්ල අයත් දිස්ත්‍රික්කය කුමක්ද?
- (5) P,Q හා R අක්ෂර අතුරින් කෑලණි ගඟ දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?

II කොටස

02. (1) පෘථිවියේ කරදිය ජල ව්‍යාප්තියේ ප්‍රතිශතය කොපමණද? (ඉ:2)
 (2) පෘථිවියේ ජල ගෝලයේ අන්තර්ගත ජලය පවත්නා ස්වරූප තුන ලියන්න. (ඉ:3)
 (3) (a) ජෛවගෝලය යනු කුමක්ද? (ඉ:2)
 (b) ජෛව ගෝලයේ සීමාවන් ලියා දක්වන්න. (ඉ:3)
03. (1) පාෂාණ වල ඝනත්වය, සංයුතිය සහ පිහිටීම අනුව කබොල බෙදෙන කොටස් දෙක නම් කරන්න. (ඉ:2)
 (2) පෘථිවියේ ව්‍යුහයේ හරස්කඩක් ඇඳ එහි ප්‍රධාන ස්තර තුන ලකුණු කර නම් කරන්න. (ඉ:3)
 (3) එහි එක් ස්තරයක ලක්ෂණ පැහැදිලි කරන්න. (ඉ:5)
04. මහද්වීපික මායිම් සිතියමක් මෙහි දැක්වේ.
 (1) (a) A අක්ෂරය සඳහන් ස්ථානය නම් කරන්න. (ඉ:2)
 (b) B අක්ෂරය සඳහන් ස්ථානය නම් කරන්න. (ඉ:2)
 (2) ලෝකයේ මහද්වීප තටක තුනක් ලියා එයට අයත් දූපත් එක බැගින් ලියන්න. (ඉ:3)
 (3) කිසියම් රටක් දූපතක් ලෙස පිහිටීමේ වාසි තුනක් දක්වා ඉන් එකක් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ඉ:5)
05. (1) පෘථිවි ගෝලය මත ව්‍යාප්තව ඇති සාගර අගාධ දෙකක් ලියන්න. (ඉ:2)
 (2) (a) සම්පූර්ණයෙන් ගොඩබිමෙන් වටවූ මුහුදක් ද? (ඉ:3)
 (b) අර්ධ වශයෙන් ගොඩබිමෙන් වටවූ මුහුද දෙකක් ද ලියන්න. (ඉ:3)
 (3) සාගර හා මුහුද මිනිස් සම්පතක් ලෙස මිනිසාට ප්‍රයෝජනවත් වන අවස්ථා තුනක් ලියා ඉන් එකක් පැහැදිලි කරන්න. (ඉ:5)
06. (1) සානුවක් යනු කුමක්ද? (ඉ:2)
 (2) (a) මහ බාධක කඳවැටිය පිහිටි රට කුමක්ද? (ඉ:3)
 (b) ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති සානු දෙකක් ලියන්න. (ඉ:3)
 (3) නිදසුන් සහිතව පැහැදිලි කරන්න. (ඉ:5)
07. (1) ලෝක මට්ටමින් පුළුල් දේශගුණ වර්ගීකරණයක් ඉදිරිපත් කළ දේශගුණ විද්වතුන් දෙදෙනෙකු නම් කරන්න. (ඉ:2)
 (2) යාබද රූපයේ දැක්වෙන A,B,C දේශගුණික කලාප නම් කරන්න. (ඉ:3)
 (3) නිවර්තන දේශගුණයේ කැපී පෙනෙන ලක්ෂණ තුනක් සඳහන් කර ඉන් එකක් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ඉ:5)

භූගෝල විද්‍යාව - පිළිතුරු
10 ශ්‍රේණිය - 2019 - I වාරය

I කොටස

1	510	21	පැයිපික්
2	කාබන්ඩයොක්සයිඩ්	22	සෞම්‍ය
3	අපරවර්තී ගෝලය	23	මෝසම්
4	භූගත	24	භූ ලක්ෂණ
5	ග්‍රැනයිට්	25	යුරෝපා
6	ගුවෙන්බර්ග්	26	2
7	ටිබෙට්	27	3
8	කැස්පියන්	28	1
9	දේශගුණය	29	4
10	නිවර්තන	30	1
11	නි	31	2
12	නි	32	3
13	වැ	33	1
14	වැ	34	2
15	නි	35	2
16	ශිලා ගෝලය	36	4
17	අපරවර්තී ගෝලයේ	37	1
18	පෞච්	38	3
19	තුනකින්	39	4
20	හතකින්	40	1

(ලකුණු 1x40=40)

II කොටස

01. (අ) (1) එක් සුවිශේෂී කරුණක් දැක්වීම සඳහා නිර්මාණය කර ඇත. (ල:2)

(2) භූ දර්ශය පරිමාණානුකූලව හකුලා දැක්වීම.

දිශාව පිහිටීම නිවැරදිව දැක්වීම.

අවකාශීය තොරතුරු රාශියක් දැක්වීම.

තොරතුරු දැක්වීමට සංකේත වර්ණ භාවිතය.

පෘථිවි තලය සාමාන්‍යකරණය කිරීම.

(ල:2)

(3) දිග 40km පළල 25 km

(4) (i) මුහුණත තොරතුරු

(ii) පර්යන්ත තොරතුරු

(5) උතුරු අක්ෂාංශ $5^{\circ} 55'$ - $9^{\circ} 51'$

නැගෙනහිර දේශාංශ $79^{\circ} 41'$ - $81^{\circ} 53'$

(ආ) (i) B (ii) F (iii) H (iv) L (v) R

(ඉ) (i) A (ii) E (iii) H (iv) L (v) R

02. (1) 97.5% (ල:2)

(2) ඝන, ද්‍රව, වායු (ල:3)

(3) A. පෘථිවි ගෝලය මත නිරන්තර ක්‍රියාකාරීත්වයෙන් යුතු ශාක සහ ශත්තව විශේෂ ඇතුළත් සමස්ත ජීවී පරිසරය යි. (ල:2)

B. ශිලා ගෝලයෙහි - ශාක වල මුල් විහිදෙන හා පාංශු ජීවීන් වෙසෙන කොටස

ජල ගෝලයෙහි - ප්‍රභාසංස්ලේෂණය සඳහා අවශ්‍ය හිරුඑළිය ලැබෙන සාගර පතුලේ සීමාව
 වායු ගෝලයෙහි - පක්ෂීන් පියාසර කරන සීමාව (ල:3)

03. (1) මහද්වීපික කබොල හා සාගරික කබොල (ල:2)
 (2) 10 ශ්‍රේණිය ඉතිහාසය පෙළපොතේ පිටු අංක 12 (ල:3)
 (3) 10 ශ්‍රේණිය ඉතිහාසය පෙළපොතේ පිටු අංක 11,12,13 (ල:5)

04. (1) A - නොගැඹුරු මහද්වීප තටකය
 B - වෙරළ තීරය (ල:2)
 (2) 1) ආසියා මහද්වීප තටකය - බොර්නියෝ / ජාවා / සුමාත්‍රා / ශ්‍රී ලංකාව
 2) ඕස්ට්‍රේලියා මහද්වීප තටකය - පැපුවා නිව්ගිනියා / කස්මේරියාව
 3) අප්‍රිකා මහද්වීප තටකය - මැඩගස්කරය (ල:3)
 (3) අදාළ පිළිතුරු සඳහා ලකුණු ලබා දෙන්න. (ල:5)

05. (1) 1 - මරියානා අගාධය
 2 - මිනිසානාඩි අගාධය (ල:2)
 (2) A - කැස්පියන් මුහුද / චරල් මුහුද
 B - මධ්‍යධරණී / රතු මුහුද / කළු මුහුද / කහ මුහුද / ජපන් මුහුද/ බොල්ටික් මුහුද (ල:3)
 (3) අදාළ පිළිතුරු සඳහා ලකුණු ලබා දෙන්න. (ල:5)

06. (1) කඳුකර ප්‍රදේශයක පිහිටි උස් සම භූමි ප්‍රදේශය සානු නම් වේ. (ල:2)
 (2) A - ඕස්ට්‍රේලියාව
 B - වැලිමඩ මහවල තැන්න / කොස්ලන්ද / හැටන් (ල:3)
 (3) උෂ්ණාංශය අඩු වීමාල ප්‍රදේශයක පැතිරී ඇති සමතලා බිම් තැනිතලා යනුවෙන් හැඳින්වේ.
 මහ සයිබීරියානු තැන්න, උතුරු ඇමරිකානු තැන්න, ඕස්ට්‍රේලියාවේ හල්ලබාර් තැන්න නිදසුන් වේ.
 උස්කඳුකර ප්‍රදේශවලට වඩා තැනිතලා බිම් මිනිස් කටයුතු වලට යොදා ගෙන ඇත.
 පිහිටීම හා නිර්මාණය අනුව විවිධ නම් වලින් හඳුන්වයි. (ල:5)

07. (1) කොන්ත්‍රේට් / ඔස්ටින් මිලර් / කෙපන් (ල:2)
 (2) A - නිවර්තන දේශගුණය
 B - සෞම්‍ය කලාපීය දේශගුණය
 C - ශීත දේශගුණය (ල:3)
 (3) කර්කටක නිවර්තනය හා මකර නිවර්තනය අතර පිහිටා ඇත.
 පෘථිවි උෂ්ණත්වය අධිකම කලාපය.
 18°C ට වඩා කිසිදු මාසයක උෂ්ණත්වය අඩු නොවේ.
 සමහර ප්‍රදේශවල අදික වර්ෂාපතනයක් ඇත.
 කාන්තාර ප්‍රදේශ ඇත.
 වර්ෂාපතන විවිධත්වයක් ඇත.
 මෙරසම් විශේෂිත දේශගුණ වර්ගයකි. (ල:5)